

Lectio Divina segédanyag

Szent Család vasárnapja
C év – Lk 2, 41-52

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Rácz Dávid, Haász Rebeka Anna, Görföl Tibor

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna, Mohay Réka

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből (Lk 2, 41-52)

Szülei Jézust a tanítók között találták meg.

Jézus szülei minden évben fölmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. Amikor Jézus tizenkét éves lett, szintén fölmentek, az ünnepi szokás szerint. Az ünnepnapok elteltével hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt anélkül, hogy szülei észrevették volna. Abban a hitben, hogy az úti társaságban van, már egy napig mentek, amikor keresni kezdték a rokonok és ismerősök között. Mivel nem találták, visszafordultak, Jeruzsálembe, hogy ott keressék.

Három nap múlva találtak rá a templomban, amint a tanítók közt ült, hallgatta és kérdezgette őket. Akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein. Amikor a szülei meglátták őt, nagyon meglepődtek.

Anyja így szólt hozzá: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Lásd, atyád és én bánkódva kerestünk téged.”

Ő azt felelte: „Miért kerestetek? Nem tudtátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell lennem?”

Ám ők nem értették mit akar ezzel mondani.

Akkor hazatért velük Názáretbe, és engedelmes volt nekik. Szavait anyja mind megőrizte szívében.

Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és emberek előtt.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

És elmentek a szülei minden évben Jeruzsálembe húsvét ünnepén.

42 καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς

És, midőn tizenkét éves lett, felmentek az ünnepi szokás szerint.

43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ.

És miután eltöltötték a napokat, s miközben ők visszatértek, a gyermek Jézus Jeruzsálemben ott maradt, és a szülei nem tudták.

44 νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς,

Azt gondolva pedig, hogy ő a zarándok társaságban van, mentek egy napnyi utat, és keresték őt a rokonok és az ismerősök között.

45 καὶ μὴ εὐρόντες ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀναζητοῦντες αὐτόν.

És nem találva meg visszatértek Jeruzsálembe keresve őt.

46 καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς·

És történt, hogy három nap után megtalálták őt, amint a templomban a tanítók között ült, és hallgatva őket, és kérdezgetve őket.

47 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

Mindannyian pedig, akik hallgatták őt, ámultak értelmességén és feleletein.

48 καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.

És, amikor meglátták őt, megdöbbentek, és édesanyja mondta neki: „Gyermekem, miért tettél velünk így? Íme, apád és én gyötörőde kerestünk téged.”

49 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;

És mondta nekik: „Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy Atyám dolgaiban kell lennem?”

50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνήκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

És ők nem értették a kijelentést, amit mondott nekik.

51 καὶ κατέβη μετ’ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

És lement velük, és Názáretbe ment, és engedelmeskedett nekik. És édesanyja megőrizte mindezeket a kijelentéseket (szavakat) az ő szívében.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν {ἐν τῇ} σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῶ καὶ ἀνθρώποις.

És Jézus előbbre haladt (a) bölcsességben, és életkorban, és kegyelemben Isten és emberek előtt.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁴¹Et ibant parentes eius per omnes annos in Ierusalem in die festo Paschae.

⁴¹Szülei minden évben fölmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére.

⁴¹A szülei pedig minden évben elmentek Jeruzsálembe a Húsvét ünnepére.

⁴¹Szülei évről évre elmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére.

⁴¹Az ő szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálembe a húsvét ünnepére.

⁴¹Szülei minden évben fel szoktak menni Jeruzsálembe a húsvét ünnepére.

⁴²Et cum factus esset annorum duodecim, ascendit illis secundum consuetudinem diei festi,

⁴²Amikor tizenkét éves lett, szintén fölmentek, az ünnepi szokás szerint.

⁴²Mikor azután tizenkét esztendő lett, fölmentek mindnyájan Jeruzsálemben az ünnepi szokás szerint.

⁴²Amikor tizenkét esztendő lett, szintén elzarándokoltak (Jeruzsálemben) az ünnepi szokás szerint.

⁴²És mikor tizenkét esztendő lett, fölmenének Jeruzsálemben az ünnep szokása szerint;

⁴²Amikor tizenkét éves lett, szintén felmentek az ünnepi szokás szerint.

⁴³consummatisque diebus, cum redirent, remansit puer Iesus in Ierusalem, et non cognoverunt parentes eius.

⁴³Az ünnepnapok elteltével hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt anélkül, hogy szülei tudták volna.

⁴³Amikor eltelt az ünnepnapok és már visszatérőben voltak, a gyermek Jézus ottmaradt Jeruzsálemben, és nem vették észre a szülei.

⁴³Az ünnepnapok elmúltával hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt, anélkül, hogy szülei észrevették volna.

⁴³És mikor eltélének a napok, mikor ők visszatérének, a gyermek Jézus visszamaradott Jeruzsálemben; és nem vették észre sem József, sem az ő anyja;

⁴³Az ünnep elmúltával hazafelé indultak. A gyermek Jézus ott maradt Jeruzsálemben, szülei azonban nem vették észre.

⁴⁴Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei et requirebant eum inter cognatos et notos;

⁴⁴Abban a hitben, hogy az úti társaságban van, mentek egy napig, és keresték a rokonok és ismerősök között.

⁴⁴Úgy gondolták, hogy az úti társaságban van. Megtettek egy napi utat, s akkor keresték őt a rokonok és az ismerősök között.

⁴⁴Azt gondolták, hogy az útitársaságban van. Már egynapi járásra voltak, mikor keresni kezdték a rokonok és ismerősök között.

⁴⁴Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék őt a rokonok és az ismerősök között;

⁴⁴Azt gondolták ugyanis, hogy útitársaik között van. Elmentek egynapi járóföldre, és csak akkor kezdték keresni a rokonok és az ismerősök között.

⁴⁵et non invenientes regressi sunt in Ierusalem requirentes eum.

⁴⁵Amikor nem találták, visszafordultak Jeruzsálembe, hogy keressék.

⁴⁵Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, hogy megkeressék.

⁴⁵Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe és ott keresték.

⁴⁵És mikor nem találák őt, visszamenének Jeruzsálembe, hogy megkeressék.

⁴⁵Mivel nem találták, visszamentek Jeruzsálembe, és ott tovább keresték.

⁴⁶Et factum est, post triduum invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos et interrogantem eos;

⁴⁶Három nap múlva akadtak rá a templomban, ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezgette őket.

⁴⁶És történt, hogy három nap múlva megtalálták őt a templomban, amint a tanítók közt ült, hallgatta és kérdezte őket.

⁴⁶Három nap múlva ráakadtak a templomban. Ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezte őket.

⁴⁶És lőn, hogy harmadnapra megtalálták őt a templomban, a doktorok között ülve, a mint őket hallgatta, és kérdezgette őket.

⁴⁶Három nappal később találtak rá a Templomban. Rabbik körében ült, hallgatta és kérdezgette őket.

⁴⁷stupebant autem omnes, qui eum audiebant, super prudentia et responsis eius.

⁴⁷Akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein.

⁴⁷Mindnyájan, akik hallották, csodálkoztak okosságán és feleletein.

⁴⁷Hallgatói mindnyájan elámultak értelmességén és feleletein.

⁴⁷És mindnyájan, a kik őt hallgatták, elálmélkodának az ő értelmén és az ő feleletein.

⁴⁷Aki csak hallotta, csodálkozott értelmén és válaszin.

⁴⁸Et videntes eum admirati sunt, et dixit Mater eius ad illum: " Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus et ego dolentes quaerebamus te ".

⁴⁸Amikor meglátták, csodálkoztak. Anyja így szólt hozzá: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, atyád és én szomorúan kerestünk.”

⁴⁸Mikor meglátták őt, elcsodálkoztak, és anyja ezt mondta neki: »Fiam! Miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én bánkódva kerestünk téged.«

⁴⁸Mikor megpillantották, nagyon meglepődtek. Anyja így szólt hozzá: „Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, atyád és én bánkódva kerestünk.”

⁴⁸És meglátván őt, elcsodálkoztának, és monda néki az ő anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.

⁴⁸Amikor szülei meglátták, elcsodálkoztak. Anyja így szólt hozzá:

– Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Íme, apád és én aggódva kerestünk.

⁴⁹Et ait ad illos: “ Quid est quod me quaerebatis? Nesciebatis quia in his, quae Patris mei sunt, oportet me esse? ”.

⁴⁹Ezt felelte: „De miért kerestetek? Nem tudtátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell lennem?”

⁴⁹Ő pedig ezt felelte nekik: »Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy nekem az én Atyám dolgaiban kell lennem?«

⁴⁹„Miért kerestetek? – kérdezte. Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?”

⁴⁹Ő pedig mondta nekik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nekem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai?

⁴⁹Mire ő így válaszolt:

– Miért kerestetek? Nem tudtátok, hogy Atyámnál kell lennem?

⁵⁰Et ipsi non intellexerunt verbum, quod locutus est ad illos.

⁵⁰Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat.

⁵⁰De ők nem értették meg, amit nekik mondott.

⁵⁰De ők nem értették, hogy mit akart ezzel mondani.

⁵⁰De ők nem érték e beszédet, a mit ő nekik szóla.

⁵⁰Ők azonban nem értették, amit mondott nekik.

⁵¹Et descendit cum eis et venit Nazareth et erat subditus illis. Et mater eius conservabat omnia verba in corde suo.

⁵¹Velük ment hát, lement Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Szavait anyja mind megőrizte szívében.

⁵¹Akkor hazatért velük. Elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja megőrizte szívében mindezeket a szavakat.

⁵¹Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik. Anyja szívébe véste ezeket a szavakat.

⁵¹És aláméne velök, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nekik. És az ő anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat.

⁵¹Lement velük Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Mindezeket a szavakat anyja őrizgette a szívében.

⁵²Et Iesus proficiebat sapientia et aetate et gratia apud Deum et homines.

⁵²Jézus meg gyarapodott bölcsességben, korban, s kedvességben Isten és az emberek előtt.

⁵²Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt. (1 Sám 2,26)

⁵²Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt.

⁵²Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

⁵²Jézus pedig növekedett. Gyarapodott bölcsességben. Isten és az emberek örömeiket találták benne.

1.1.3. Behatárolás

Lukács a gyermekségtörténet (Lk 1-2) utolsó hosszabb epizódját ebben a szakaszban írja le. A húsvéti jeruzsálemi zarándoklat története jól körülhatárolható a helyszín (Jeruzsálem, templom), a szereplők (a szent Család és a zarándokok), és az időpont (húsvét ünnepe) pontos meghatározása miatt (Lk 2,41-50), amit a názáreti évekről adott rövid összefoglalások (Lk 2,39-40.51-52) foglalnak keretbe.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az evangélista hangsúlyozza, hogy:

- Jézus egy olyan családban nő fel, ahol megtartják, és fontosnak tartják a zsidó vallási szokásokat, hagyományokat.
- A templom, ami a Lukács-evangéliumban fontos szerepet játszik (itt kezdődik, és zárul az evangélium: Lk 1,8-9; 24,53) az Úr számára is jelentős, hiszen a tizenkét éves Jézus ott hallgatja, és kérdezi a nép tanítóit, illetve ott találják meg őt szülei. Továbbá Jézus Krisztus az, aki a kereszthalálával és feltámadásával beteljesíti az ószövetségi áldozatokat. Erre a Titokra finoman utal Mária és József szenvedése is, miközben keresik a Gyermeket, illetve az a tény, hogy a harmadik napon találják őt meg.
- Jézus tudatában van annak, hogy ő azért jött, hogy az Atya dolgaiban tevékenykedjék. Ez abban is látszik, hogy a Lukács-evangélium szerint földi életének első és utolsó mondata is az Atyához kapcsolódik: „Nem tudtátok, hogy Atyám dolgaiban kell lennem? (...) Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” (Lk 2,49; 23,46)
- Mindezek mellett Jézus engedelmeskedik édesanyjának, és Józsefnek is, ami alázatát és gyengéd emberszeretetét mutatja. Isten az alázat, a gyengédség Istene.

- Mária és Jézus között szoros, bensőséges kapcsolat van, ami megmutatkozik Mária szavaiban is, aki finoman 'gyermekemnek' nevezi őt.
- Az ember feladata, Máriához hasonlóan, kitartóan keresni az Isten Fiát, s hallgatni, a szívben megőrizni az ő szavait.

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

Τέκνον (*teknon*): 'világra hozottam, gyermekem' (Lk 2,48)

A kifejezés gyengédséget, bizalmas hangvételt és viszonyt mutat. Ezt a szót megszólító esetben (vocativusban) használja az evangéliumokban Jézus, amikor megbocsátva a bűnös embernek bátorítja őt (Mt 9,2; Mk 2,5). Továbbá az irgalmas atya a tékozló fiú idősebb testvéréhez (Lk 15,31), illetve Ábrahám a dúsgazdag emberhez (Lk 16,25) is így fordul.

Az evangéliumokban egyedül Mária szólítja meg Jézust ezzel a kifejezéssel (Lk 2,48), amivel Lukács a köztük lévő szoros, gyengéd és bensőséges kapcsolatra is utal. Ahogy egy édesanya szólítja meg kisfiát, úgy fordul Mária egyetlen gyermekéhez: Jézushoz.

ἀνεζήτηουν (*ánedzétún*): '(meg)keresték, (fel)keresték' (Lk 2,44-45); **ἐζητοῦμέν** (*edzétúmen*): 'kerestünk' (Lk 2,48-49)

Az első (igekötős) kifejezés csak Lukácsnál jelenik meg az Újszövetségben: Jézust (meg)keresik szülei (Lk 2,44-45), illetve Barnabás felkeresi Sault, a későbbi Pál apostolt (ApCsel 11,25).

A második igealakot (igekötő nélkül) gyakran használják a szinoptikus evangélisták is Jézusra, mint e cselekvés „tárgyára” vonatkozóan: Heródes keresteti a gyermek Jézust, hogy megölje őt (Mt 2,13.20); az Úr ellenségei el akarják fogni őt (Mt 21,46; Mk 12,12). Továbbá Simon Péter mondja Mesterének, hogy mindenki őt keresi (Mk 1,37); Jézust szülei és rokonai is keresik (Mk 3,32; Lk 2,48-49). S végül az üres sírnál is elhangzik a feltámadt Jézusra vonatkozóan, hogy az odamenő nők a megfeszített Krisztust keresik (Mt 28,5; Mk 16,6), illetve, hogy miért keresik az asszonyok az élő a holtak között (Lk 24,5)? Vagyis gyakran Jézus áll az ember keresésének a középpontjában, csak az az egyik kérdés, hogy miért, milyen szándékkal keresik őt.

Sőt maga Jézus is felhívja hallgatói figyelmét, a szinoptikusok szerint, hogy keressék az Isten Országát (Mt 6,33; Lk 12,31): „Keressetek és találtok! (...) Aki keres, talál.” (Mt 7,7-8; Lk 11,9-10).

Az ember feladata tehát, hogy mindenben, minden élethelyzetben keresse Jézus Krisztust, mert a megfeszített és feltámadt Úrban találja meg saját életének az értelmét.

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

1,80 "A gyermek nőtt, erősödött lélekben, és mindaddig a pusztában élt, míg Izrael előtt föl nem lépett."

2,19 "Mária meg mind emlékezetébe véste szavaikat és szívében egyeztette."

4,22 "Mindenki helyeselt neki, és csodálkozott a fönséges szavakon, amelyek ajkáról fakadtak. „De hát nem József fia?” – kérdezték."

4,32 "Tanítása mindenkit ámulatba ejtett, mert szavának hatalma volt."

9,45 "De nem értették meg ezt a beszédet, el volt előlük rejtve, hogy ne értsék meg. De megkérdezni mégsem merték."

18,34 "Mit sem értettek belőle. Ez a beszéd olyan homályos volt előttük, nem értették meg, hogy mit akart vele mondani."

23,46 "Jézus ekkor hangosan felkiáltott: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.” E szavakkal kilehelte lelkét."

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 2,23 "Odaérve Názáret városában telepedett le. Így teljesedett a próféták jóvendőlése: „Názáretinek fogják hívni."

Mt 12,23 "A nép ámulva kérdezte: „Csak nem ő a Dávid fia?"

Jn 2,16 "a galambárosoknak meg azt mondta: „Vigyétek innét ezeket, ne tegyétek Atyám házát vásárcsarnokká!"

Jn 7,15 "A zsidók csodálkozva mondogatták: „Hogy ismerheti így az Írásokat, amikor nem is tanulta?"

Jn 7,46 "A szolgák mentegetőztek: „Még soha sem beszélt úgy ember, ahogy ez beszél."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 12,15,18 "Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret. Az első napon tüntessétek el házatokból a kovászt, mert aki az elsőtől a hetedik napig kovászosat eszik, azt ki kell irtani Izraelből." "Az első hónap tizennegyedik napjának estéjétől a hónap huszonegyedik napjának estéjéig egyetek kovásztalan kenyeret."

Kiv 23,14-17 "Az év folyamán háromszor tarts nekem ünnepet. Üld meg a kovásztalan kenyerek ünnepét. Hét napon át kovásztalan kenyeret egyél, ahogy azt megparancsoltam Abib hónap meghatározott idejére, mert akkor jöttél ki Egyiptomból. Ne jelenj meg üres kézzel szíнем előtt. Tarts továbbá ünnepet aratáskor annak a termésnek a zsengejével, amelyet az általad bevetett szántóföld adott, és az év végén a szüret ünnepét, amikor a termést betakarítod a mezőről. Évenként háromszor jelenjen meg minden férfi az Úrnak, az Istennek szíне előtt."

MTörv 16,6 "Arra a helyre kell (menned), amelyet az Úr, a te Istened neve lakóhelyéül kiválaszt. Ott kell bemutatnod a húsvéti áldozatot, este, naplementekor, Egyiptomból való kivonulásod órájában"

MTörv 16,16 "Minden férfi háromszor évente jelenjen meg az Úr, a te Istened szíне előtt azon a helyen, amelyet az Úr kiválaszt, a hetek ünnepén és a sátoros ünnepen. De senkinek sem szabad üres kézzel megjelennie az Úr szíне előtt"

1Sám 2,21,26 "Az Úr meglátogatta Hannát, fogant, és még három fiút és két lányt szült. A kis Sámuel meg az Úr szíне előtt nőtt fel." "A kis Sámuel azonban gyarapodott bölcsességben, korban és kegyelemben az Úr és az emberek előtt."

Péld 3,3 "Szeretet és hűség ne hagyjon el soha, kösd a nyakadba, és írd fel a szíved táblájára."

Róm 14,18 "Aki így szolgál Krisztusnak, az kedves Isten előtt, és rokonszenves az embereknek."

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Tanítóhivatali vonal

2.1.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

JÉZUS REJTETT ÉLETÉNEK MISZTÉRIUMAI

531. Jézus életének legnagyobb részét úgy élte le, hogy osztozott a legtöbb ember sorsában: élete minden látványosság nélküli, mindennapos élet, egy kézművesé, aki a zsidó vallásosságban Isten törvénye alatt áll (vö. Gal 4,4) egy falusi közösségben. Ebből az egész korszakból csak annyit tudunk, hogy Jézus engedelmeskedett szüleinek (vö. Lk 2,51) és „gyarapodott bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,52).

532. Jézus Anyja és nevelőapja iránti alárendeltségében teljesen és tökéletesen teljesítette a negyedik parancsolatot. Ez az engedelmesség földi képe volt a mennyei Atya iránti fiúi engedelmességének. Józsefnek és Máriának való mindennapos alávetettsége hirdette és elővételezte a Getszemáni kerti imádság engedelmességét: „Ne az én akaratom...” (Lk 22,42). Krisztus mindennapos engedelmességével rejtett életében már megkezdődött annak helyreállítása, amit Ádám engedetlensége lerombolt (vö. Róm 5,19).

533. A názáreti rejtett élet minden ember számára lehetővé teszi, hogy az élet leghétköznapibb dolgaiban közösségben legyen Jézussal:

„A názáreti ház iskola, amelyben az ember kezdi megérteni Krisztus életét. Az evangélium iskolája. (...) Elsősorban a hallgatásra tanít. Bárcsak föléledne bennünk a hallgatás nagyrabecsülése, ennek a csodálatos és nélkülözhetetlen lelki magatartásnak az értékelése (...). Itt tanuljuk meg, milyen fontos a családi élet. Názáret fölhívja a figyelmet a családra, szeretetközösségére, méltóságára, sugárzó szépségére, szentségére és sérthetlenségére (...). Végezetül itt megtanuljuk a munka fegyelmét. Ó, názáreti iskola, az ács Fiának háza! Itt szeretném megismerni és ünnepelni az emberi munka szigorú, de megváltó törvényét (...); végezetül innen szeretnék áldást küldeni az egész világ munkásainak, és megmutatni nekik a nagy

Példaképet, az isteni Testvért.” (VI. Pál pápa homíliája Názáretben az Angyali Üdvözlet Bazilikájában, 1964. január 5-én: AAS: 56 /1964/ 167-168.)

534. *Jézus megtalálása a Templomban* (vö. Lk 2,41-52) az egyetlen esemény, mely az evangéliumok Jézus rejtett életéről való hallgatását megtöri. Ezáltal Jézus sejteti küldetése iránti teljes, istenfiúságából adódó odaadásának misztériumát: „Nem tudtátok, hogy Atyám dolgaiban kell lennem?” Mária és József nem értették a szavakat, de a hitben elfogadták, és Mária „mindezeket az igéket megőrizte a szívében” a hosszú évek során, mialatt Jézus egy mindennapos élet csöndjében rejtve maradt.

583. Jézus, miként előtte a próféták, a jeruzsálemi templom iránt mélységes tiszteletet tanúsított. Itt mutatta be őt József és Mária a születése után negyven nappal (vö. Lk 2,22-39). Tizenkét évesen úgy határozott, hogy a templomban marad, hogy szüleit emlékeztesse, hogy neki Atyja dolgaiban kell lennie (vö. Lk 2,46-49). Rejtett élete során évről évre legalább a húsvéti ünnepre fölment a templomba (vö. Lk 2,41); nyilvános működésének szinte ritmusát adta a zsidók nagy ünnepeinek jeruzsálemi zarándoklata (vö. Jn 2,13-14; 7,1.10.14; 8,2; 10,22-23).

2599. Isten Fia, aki a Szűz Fia lett, emberi szívében imádkozni is tanult. Anyjától vette át az imádság formuláit, aki szívében őrizte és forgatta a Mindenható „nagy” dolgait (vö. Lk 1,49; 2,19; 2,51). Népe imádságának szavaival és ritmusában imádkozik a názáreti zsinagógában és a templomban. De az ő imádsága egy rejtettebb forrásból fakad, miként ezt ő tizenkét évesen előre sejteti: „Atyám dolgaiban kell lennem” (Lk 2,49). Itt kezdi kinyilatkoztatni az idők teljessége imádságának újdonságát: a gyermeki imádságot, melyet az Atya a gyermekeitől várt, s végül az egyszülött Fiú emberségében fölhangzik az emberekkel együtt és az emberekért.

VI. A családgyház

1655. Krisztus József és Mária szent családjának ölen akart e világra jönni és felnövekedni. Az Egyház nem más, mint „Isten családja”. Kezdetől fogva az Egyház magvát gyakran azok alkották, akik „házuk népével” együtt lettek hívőkké (vö. ApCsel 18,8). Amikor megtértek, azt akarták, hogy „egész házuk” is elnyerje az üdvösséget (vö. ApCsel 16,31; 11,14) .Ezek a hívővé vált családok voltak a keresztény élet szigetei egy hitetlen világban.

1656. Ma egy olyan világban, mely gyakran távol áll a hittől, sőt ellenséges vele szemben, a hívő családok mint a hit élő és sugárzó tűzhelyei rendkívül fontosak.

Ezért nevezi a II. Vatikáni Zsinat a családot ősi kifejezéssel: *Ecclesia domestica*, 'családi egyháznak' (LG 11. vö. II. János Pál pápa: *Familiaris consortio* apostoli buzdítás, 21.). A család ölen „a szülők legyenek gyermekeik első hithirdetői szavukkal és példájukkal, és ápolják mindegyikük sajátos hivatását, s különös gonddal a szent hivatásokat”. (LG 11.)

1657. A családban kiemelekdő módon gyakorolják a családapa, a családanya, a gyermekek és valamennyi családtag keresztségi papságát „a szentségek vételében, az imádságban, a hálaadásban, a szent élet tanúságtételében, az önmehtagadásban és a tevékeny szeretetben” (LG 10.). A családi otthon tehát a keresztény élet első iskolája és „az érlelődő emberiség iskolája” (GS 52.). Itt tanulja meg az ember a kitartó munkát, ismeri meg a munka örömét, a testvéri szeretetet, a nagylelkű, ismételt megbocsátást, és mindenekelőtt Isten szolgálatát az imádságban és az élet elajándékozásában.

1658. Gondolnunk kell még azokra az emberekre is, akik konkrét körülményeik miatt - melyekben kénytelenek élni, gyakran akaratuk ellenére - különösen közel állnak Jézus szívéhez, és ezért megérdemlik az Egyház megbecsülését és gondoskodását, különösen a lekipásztorok részéről: a nem házasságban élő emberek sokaságára. Sokan közülük emberi család nélkül maradnak, gyakran szegénységük miatt. Vannak, akik ezt az élethelyzetet az evangéliumi boldogságok szellemében, Istent és a felebarátot példás módon szolgálva élik meg. Mindannyian találjanak nyitott ajtóra a „családegyházaknál” és annál a nagy családnál, ami az Egyház. „Senki nincs család nélkül ezen a világon: az Egyház mindannyiunk otthona és családja, különösen azoké, akik »fáradoznak és az élet terheit hordozzák« (Mt 11,28).” (II. János Pál pápa: *Familiaris consortio* apostoli buzdítás, 85.)

A KERESZTÉNY CSALÁD

2204. „A keresztény család mutatja és valósítja meg elsőként az egyházi közösséget, ezért »családi egyháznak« lehet és kell neveznünk” (II. János Pál pápa: *Familiaris consortio* apostoli buzdítás, 21; vö. LG 11.). A hit, a remény és a szeretet közössége; az Egyházban egyedülálló jelentőséggel bír, amint az az Újszövetségből is kitűnik (vö. Ef5,21-6,4; Kol 3,18-21; 1Pt 3,1-7).

2205. A keresztény család a személyek közössége, az Atya és a Fiú Szentlélekben élő közösségének nyoma és képmása. Életet fakasztó és nevelő tevékenysége az Atya teremtő művének tükröződése. Az a hivatása, hogy részt vegyen Krisztus

imádságában és áldozatában. A napi imádság és Isten Igéjének olvasása erősíti a szeretetben. A keresztény család evangelizáló és misszionáló közösség.

2206. A családon belüli kapcsolatok magukkal hozzák az érzelmek, a ragaszkodás és az érdeklődés rokonságát, amely mindenekelőtt a személyek kölcsönös tiszteletéből fakad. A család kiváltságos közösség, mely arra hivatott, hogy a házastársak lelki közösségét és egyetértését, valamint a gyermeknevelésben a szülők gondos együttműködését valósítsa meg (vö. II. Vatikáni Zsinat: Gaudium et spes lelkipásztori konstitúció, 52.).

III. A családtagok kötelességei

A GYERMEKEK KÖTELESSÉGEI

2214. Az isteni atyaság az emberi atyaság forrása (vö. Ef 3,15); ez alapozza meg a szülőket megillető tiszteletet. A kiskorú és felnőtt gyermekek atyjuk és anyjuk iránti tisztelete (vö. Péld 1,8; Tób 4,3-4) abból a természetes érzületből táplálkozik, mely az őket összekötő kötelékből fakad. Ezt kívánja meg az isteni parancsolat (vö. Kiv 20,12).

2215. A szülők iránti tisztelet (gyermeki jámborság) hála azok iránt, akik az élet adásával, szeretetükkel és munkájukkal világra segítették gyermekeiket, és lehetővé tették számukra, hogy növekedjenek korban, bölcsességben és kedvességben. „Szívedből, lelkedből tiszteld az apádat, s anyád fájdalmait soha el ne feledd. Emlékezz rá, hogy nélkülük meg nem születnél volna; hogyan hálálod meg, amit veled tettek?” (Sir 7,27-28)

2216. A gyermeki tisztelet az őszinte tanulékonyágban és az őszinte engedelmisségben mutatkozik meg: „Fiam, tartsd meg apád parancsolatát, ne vedd semmibe anyád tanítását (...). Vezessen jártadban-keltesben, amikor alszol, virrasszon fölötted, és ha fölébredsz, beszéljessen veled.” (Péld 6,20-22) „A bölcs fiú örül, ha megintik, az elbizakodott meg sem hallgatja a feddést” (Péld 13,1).

2217. Mindaddig, amíg a gyermek szülei otthonában él, engedelmeskednie kell szülei minden kérésének, amelyet az ő vagy a család java indokol. „Gyermekek, fogadjatok szót szüleiteknek mindenben, mert ez kedves az Úr szemében” (Kol 3,20 vö. Ef 6,1). A gyermekeknek engedelmeskedniük kell nevelőik és mindazok ésszerű parancsainak is, akikre a szüleik bízták őket. De ha egy gyermek a lelkiismeretében

meg van győződve arról, hogy erkölcsileg rossz lenne engedelmeskedni egy ilyen parancsnak, akkor ne kövesse azt.

Felnövekedvén a gyermekek továbbra is tiszteljék szüleiket. Menjenek elébe kéréseiknek, szívesen kérjék tanácsaikat és fogadják el megalapozott figyelmeztetéseiket. A szülők iránti engedelmesség a gyermekek nagykorúságával megszűnik, de a tisztelet nem, az örökre kijár. Ennek gyökerei valójában az istenfélelembe nyúlnak, amely a Szentlélek ajándékainak egyike.

2218. A negyedik parancsolat figyelmezteti a felnőtt gyermekeket a szülők iránti felelősségükre. Amennyiben lehetőségük van rá, anyagi és erkölcsi támogatást kell nyújtaniuk nekik öreg korukban vagy betegségükben, magányukban vagy ínségükben. Jézus emlékeztet a hálának erre a kötelességére (vö. Mk 7,10-12).

„Isten a fiakban tisztelte meg az atyát, és az anya ítéletét megerősítette a gyermekekkel szemben. Aki tiszteli atyját, könyörög majd a bűnökért és megtartóztatja magát a vétkektől, és napjainak imádságai meghallgatást nyernek. Mint aki kincset halmoz föl, olyan, aki tiszteli anyját. Aki tiszteli atyját, örvend majd saját fiainak, és imádsága napján meghallgatásra talál. Aki tiszteli atyját, hosszú életet fog élni, aki atyjának engedelmes, megenyhíti anyját.” (Sir 3,3-7)

„Fiam, fogadd el atyádat öregségében, és ne szomorítsd meg őt életében, és ha megfogyatkoznék értelme, bocsásd meg, és meg ne vesd őt életének egyetlen napján sem. (...) Mily rossz hírű az, aki magára hagyta atyját; és átkozott az Úrtól, aki keseríti anyját.” (Sir 3,14-15.18)

2219. A gyermeki tisztelet kedvez az egész családi élet harmóniájának, érvényes a fiú- és leánytestvérek kapcsolatára is. A szülők iránti tisztelet kihat az egész családi légkörre. „Az öregek koronája a fiak fiai, és a fiak dicsősége az ő atyáik” (Péld 17,6). „Viseljétek el egymást szeretettel (...) teljes alázatban, szelídségben és türelemben” (Ef 4,2).

2220. A keresztények különösen nagy hálával tartoznak azoknak, akiktől a hit ajándékát, a keresztség kegyelmét és az életet kapták az Egyházban. Ezek lehetnek a szülők, más családtagok, nagyszülők, lelkipásztorok, hitoktatók, tanítók vagy barátok. „Jól emlékszem őszinte hitedre; ez előbb nagyanyádban, Loiszban, majd anyádban, Eunikében élt, és most biztosan tudom, téged is eltölt” (2Tim 1,5).

A SZÜLŐK KÖTELESSÉGEI

2221. A házastársi szeretet termékenysége nem korlátozódik csupán a gyermekek nemzésére, hanem ki kell terjednie erkölcsi nevelésükre és lelki formálásukra is. A szülők nevelői tevékenysége „annyira jelentős, hogy hiányát alig lehet pótolni” (vö. II. Vatikáni Zsinat: Gravissimum educationis deklaráció, 3.). A szülők nevelői joga és kötelessége mindenekelőtti, és nem szabad elvenni tőlük (vö. II. János Pál pápa: Familiaris consortio apostoli buzdítás, 36.).

2222. A szülőknek úgy kell tekinteniük gyermekeiket mint Isten gyermekeit, és úgy kell tisztelniük őket mint emberi személyeket. Amikor a mennyei Atya akarata iránt engedelmesnek mutatkoznak, arra nevelik gyermekeiket, hogy teljesítsék Isten Törvényét.

2223. Elsősorban a szülők felelősek gyermekeik neveléséért. E felelősségükről főként egy olyan család megteremtésével tesznek tanúságot, amelyben a gyengédség, a megbocsátás, a tisztelet, a hűség és az ingyenes szolgálat magától értetődik. A család az erényekre nevelés alkalmas helye. Ez megkívánja az önmegtagadás, a helyes ítélet és az önuralom - melyek minden igazi szabadság föltételei - begyakorlását. A szülők tanítsák meg gyermekeiket arra, hogy képesek legyenek alárendelni „az anyagi és természetes dolgokat a belső és lelki értékeknek” (II. János Pál pápa: Centesimus annus enciklika, 36.). A szülők súlyos felelőssége, hogy jó példát mutassanak gyermekeiknek. Ha saját hibáikat be tudják ismerni előttük, őket is jobban tudják majd irányítani és jobbítani:

„Aki szereti a fiát, annak kéznél van pálcája, (...) aki megfenyíti fiát, örömét leli benne” (Sir 30,12). „Apák, ne keserítsétek meg gyermekeiteket, hanem neveljétek őket fegyelemben az Úr útmutatása szerint” (Ef 6,4).

2224. A család természetes környezet ahhoz, hogy az emberi személyt beavassa a szolidaritásba és a közösségi felelősségbe. A szülők tanítsák meg gyermekeiket arra, hogy őrizkedjenek az emberi társadalmakat fenyegető veszedelmektől és megalkuvásoktól.

2225. A házasság szentségének kegyelméből a szülők megkapták gyermekeik evangelizálásának felelősségét és kiváltságát. A legkisebb kortól kezdve vezessék be őket a hit titkaiba, amelynek gyermekeik számára ők „az első hírnökei” (LG 11. vö. CIC 1136.). Zsenge gyermekkoruktól kezdve kapcsolják be őket az Egyház életébe. A család életmódja olyan érzelmi fölkészültségeket táplálhat, melyek egy életen át előzményei és támaszai lehetnek az élő hitnek.

2226. A szülők részéről a hitre nevelésnek a legzsengőbb gyermekkorban meg kell kezdődnie. Ez valósul már akkor is, amikor a családtagok kölcsönösen segítik egymást, hogy az evangélium szerinti keresztény élet tanúságtétele által növekedjenek a hitben. A családi katekézis megelőzi, kíséri és gazdagítja a hit tanításának más formáit. A szülők küldetése az, hogy megtanítsák gyermekeiket imádkozni és fölfedezni istengyermeki hivatásukat. A plébánia a keresztény családok eucharisztikus közösségének és liturgikus életének központja; a gyermekek és a szülők katekézisének kiváltságos helye.

2227. A gyermekek a maguk részéről hozzájárulnak szüleik életszentségben való növekedéséhez (vö. II. Vatikáni Zsinat: *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció, 48.). Mindnyájan és egyenként nagylelkűen és belefáradás nélkül, kölcsönösen bocsássák meg a bántásokat, veszekedéseket, igazságtalanságokat és cserbenhagyásokat. A kölcsönös szeretet javallja ezt. Krisztus szeretete követeli ezt (vö. Mt 18,21-22; Lk 17,4).

2228. Kicsi korban a szülők gyermekek iránti tisztelete és szeretete mindenekelőtt a törődésben és a túlaradó figyelemben nyilvánul meg, amelyet gyermekeik fölnevelésére, a testi és lelki szükségleteikről való gondoskodásra fordítanak. Növekedésük során ugyanez a tisztelet és ugyanez az odaadás vezeti el a szülőket arra, hogy ráneveljék gyermekeiket értelmük és szabadságuk helyes használatára.

2229. Mivel a szülők elsődlegesen felelősek gyermekeik neveléséért, joguk van olyan iskolát választani számukra, amely megfelel saját meggyőződésüknek. Ez alapvető jog. A szülők kötelessége a lehetőség szerint úgy választani meg az iskolát, hogy az a lehető legjobban segítse őket keresztény nevelői feladatukban (vö. II. Vatikáni Zsinat: *Gravissimum educationis* kezdetű deklarációja, 6.). A közhatalom kötelessége, hogy biztosítsa a szülőknek ezt a jogát és gondoskodjék gyakorlásának konkrét föltételeiről.

2230. Felnőtté válva a gyermekek kötelessége és joga a foglalkozás és az életállapot megválasztása. Ezt az új felelősséget a szülőkhöz fűződő bizalmas kapcsolatban vállalják magukra, akiktől szívesen kérdezzék meg véleményüket és kérjenek tanácsot. A szülők vigyázzanak arra, hogy ne kényszerítsék gyermekeiket sem a pályaválasztásban, sem a párválasztásban. E tapintat kötelessége nem tiltja, épp ellenkezőleg, megkívánja tőlük, hogy bölcs tanácsokkal segítsék őket, különösen amikor családot kívánnak alapítani.

2231. Vannak, akik nem kötnek házasságot, hogy szüleik vagy testvérük gondját viseljék, hogy kizárólagosabban egy hivatásnak szentelhessék magukat, vagy más tiszteletre méltó okból. Ők nagymértékben javára lehetnek az emberi családnak.

IV. A család és az Ország

2232. A családi kötelek jelentősek, de nem mindentől függetlenek. Ahogy a gyermek növekszik érettsége és emberi, lelki önállósága felé, úgy világosodik és erősödik Istentől kapott, sajátos hivatása. A szülők tartsák tiszteletben ezt a meghívást, és segítsék gyermekeik választását a hívás követésében. Meggyőződésünknek kell lennie, hogy a keresztyén első hivatása Jézus követése (vö. Mt 16,25): „Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, és aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám” (Mt 10,37).

2233. Jézus tanítványává válni annyit jelent, mint elfogadni az Isten családjához tartozás meghívását, az Ő életmódja szerinti életet: „Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám” (Mt 12,50).

A szülők fogadják el és örömmel és hálaadással tartsák tiszteletben a meghívást, amellyel az Úr egy gyermeküket arra hívja, hogy a mennyek országért vállalt szüzességben, az Istennek szentelt életben vagy a papi szolgálatban kövesse őt.

2.1.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Familiaris consortio

II. János Pál pápa apostoli buzdítása az egész Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez a keresztyén család feladatairól a mai világban

Lk 2,52

26. A GYERMEK JOGAI

A családban mint személyek közösségében igen nagy gondot kell fordítani a gyermekekre azáltal, hogy tiszteletben tartják személyi méltóságát, nagyra becsülik és nemes akarattal oltalmazzák jogait. Ezt minden gyermekről el kell mondanunk, de annál inkább hangsúlyoznunk kell, minél kisebb a gyermek, minél több segítségre szorul, illetve beteg vagy nyomorék.

Amikor az Egyház minden világra jött gyermek gondozásával törődik, illetve sürgeti ezt, egyik alapvető feladatát teljesíti; arra rendeltetett ugyanis, hogy történelme folyamán bemutassa és megismételje az Úr Krisztus példáját és parancsát, aki a kicsinyeket Isten Országának középpontjába állította: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, mert ilyeneké az Isten Országá.”¹

Újra megismételjük, amit az ENSZ általános ülésén 1979. október 2-án mondtunk el: „Szeretném meghirdetni... az örömet, amelyet mindannyiunknak hoznak a kisgyermekek, akik az élet tavaszát és a föld minden országának jövőjét jelentik. Ugyanis egyetlen nép és egyetlen politikai rendszer sem gondolhatja el másként a következő korszakát, csak úgy, hogy figyelembe veszi az új nemzedéket, akik szüleiktől kapják azoknak az értékeknek és kötelességeknek összetett hagyományát, amelyeket maga az állam is, de az emberiség egyetemes családja is óhajt. A gyermekekről való gondoskodás tehát – már születése előtt, fogantatása első pillanatától kezdve, s a gyermek és ifjúkoron végig – az emberek közötti kapcsolat alapvető megmutatkozása. Éppen ezért a harmadik évezred küszöbén, mi jobbat lehetne kívánni az összes nemzeteknek, minden embernek és a világ valamennyi gyermekének, mint azt a szebb jövődőt, amikor majd teljesen megvalósul az ember jogainak tiszteletben tartása?”²

Elsősorban a keresztények között, s főleg a keresztény családokban kell megmutatkoznia annak, hogy minden egyes világra jövő gyermeket elfogadnak, szeretnek, megbecsülnek, egységes testi és lelki nevelésben részesítenek és minden tekintetben törődnek vele. Így miközben a kicsinyek növekedhetnek „bölcességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt”,³ nagymértékben hozzájárulnak a családi közösség építéséhez és a szülők megszentelődéséhez.⁴

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris mater

II. János Pál pápa enciklikája a Boldogságos Szűz Máriáról a zarándok Egyház életében

Lk 2,48-50; Lk 2,51; Lk 2,52

¹ Lk 18,16; vö. Mt 19,14 és Mk 10,14.

² II. János Pál pápa beszéde az ENSZ-ben 21.; 1979. okt. 2.; AAS 71 (1979), 1159. o.

³ Lk 2,52

⁴ Gaudium et spes 48.

17. Amikor a szentcsalád Heródes halála után visszatért Názáretbe, megkezdődött hosszú, rejtett életük időszaka. Mária, „aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki”,⁵ minden nap ezen szavak tartalmát élte. Naponta mellette volt fia, „akinek a Jézus nevet adta; bizonyára ezt a nevet használta mindennapi kapcsolatukban is, amin akkor senki sem csodálkozott, hiszen használatos volt ez a név Izraelben. De Mária tudta, hogy azt, akinek Jézus a neve, az angyal a „Magasságbeli fiának” nevezte.⁶ Tudta Mária, hogy őt foganta és szülte, „férfit nem ismerve”, a Szentlélektől, a Magasságbeli erejéből, ki őt beármnyékolta,⁷ miként Mózes és az atyák idejében a felhő Isten jelenlétét.⁸ Tudta tehát Mária, hogy szűzen szült fia valóban az a „Szent”, „Isten Fia”, akiről neki az angyal beszélt.

Jézus rejtett élete a názáreti házban egyúttal Mária élete is volt, mely a hit által „Krisztussal el van rejtve az Istenben”.⁹ A hit ugyanis összeköttetés Isten misztériumával. Mária állandóan, naponta ilyen összeköttetésben volt Isten kimondhatatlan titkával, aki emberré lett; ez olyan titok, mely felülmúlja az Ószövetség minden kinyilatkoztatását. Az angyali üdvözlés óta a Szűz lelke bevezetést és beavatást nyert ebbe a titokba, a kinyilatkoztatás ama újdonságába, amelyet neki Isten maga nyilatkoztatott ki. Ő az első ama „kicsinyek” között, kikről Jézus később ezt mondja: „Atyám, az okosak és a bölcsek elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad”.¹⁰ Mert „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya”.¹¹ Hogyan „ismerheti” tehát a Fiút Mária? Bizonyos, hogy nem úgy ismerte őt, mint az Atya: de első volt azok között, akiknek az Atya „ki akarta nyilatkoztatni őt”.¹² Ha tehát már a fogantatáskor kinyilatkoztatást kapott a Fiúról, akit egyedül az Atya ismer, akinek ő öröktől fogva „ma ad életet”,¹³ Mária, az anya, a Fiú igazságához csak a hitben és a hit által kapcsolódik. Boldog tehát, mert „hitt” és naponta hitt Jézus gyermekkorának minden munkája és nehézsége közepette, rejtett életének éveiben, Názáretben, ahol Jézus „engedelmeskedett nekik”:¹⁴ Máriának és Józsefnek. Az emberek szemében József volt az ő atyja, ezért nevezték Mária fiát „az ács fiá”-nak.¹⁵

⁵ Lk 1,45

⁶ vö. Lk 1,32

⁷ vö. Lk 1,36

⁸ vö. Kiv 24,16;40,34-35; 1Kir 8,10-12

⁹ Kol 3,3

¹⁰ Mt 11,25

¹¹ Mt 11,27

¹² vö. Mt 11,26-27; 1Kor 2,11

¹³ vö. Zsolt 2,7

¹⁴ Lk 2,51

¹⁵ Mt 13,55

Ennek a fiúnak az anyja – emlékezve mindarra, amit hallott az angyali üdvözlétkor és a későbbiekben is – magában hordta a hit teljes „újdonságát”: az Újszövetség kezdetét. Ez az evangélium kezdete, a jónak, az örömmek az üzenete. Nem nehéz ennél a kezdetnél észrevennünk *a szív különös nehézkességét*, amely kapcsolódik „a hit éjszakájához” – hogy Keresztes Szent János szavaival éljünk –, s ami olyan, mint egy fátyol, amely által mégis közelednünk kell a Láthatatlanhoz, és a misztériummal kell szoros kapcsolatban élnünk¹⁶ Ilyen módon élt Mária sok éven át szoros kapcsolatban Fia misztériumával; „hitének zarándokútján haladt előre, miközben Jézus gyarapodott bölcsességben... s Isten és emberek előtti kedvességben”.¹⁷ Egyre jobban feltárult az emberek szeme előtt, hogy Istennek kedve telik benne. Az emberi teremtmények között Mária és József voltak az elsők, akik Krisztust egyre mélyebben megismerhették, hiszen Názáretben egy fedél alatt éltek vele.

Amikor a szülők a tizenkét éves Jézust a templomban megtalálták és anyja megkérdezte tőle: „Miért tetted ezt velünk?”, Jézus azt felelte nekik: „Nem tudtátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell fáradoznom?” Az evangélista még hozzáfűzi: „Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat”.¹⁸ Jézus tudatában volt annak, hogy „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya”.¹⁹ Még az is, akinek az istenfiúságot mélyebben kinyilatkoztatták, az ő Anyja is csak a hit által élt szoros kapcsolatban ezzel a misztériummal! Fia oldalán, egyazon fedél alatt „hűségesen megőrizte szoros kapcsolatát Fiával”, és haladt előre „a hit zarándokútján”, ahogyan ezt a zsinat kiemeli.²⁰ Így cselekedett Jézus nyilvános élete idején is,²¹ amikor naponta beteljesült rajta az Erzsébet köszöntésében elhangzott áldás: „Boldog, aki hitt”.

vö. Lk 2,49

20. Lukács evangéliuma elmondja azt az esetet, amikor „egy asszony a tömegből odakiáltott” Jézusnak, mondván: „boldog a méh, amely kihordott, és az emlő, amelyet szoptál”.²² Ez a dicséret nyilván Máriának, Jézus test szerinti édesanyjának szól. Jézus anyját ez az asszony talán nem is ismerte személyesen. Amikor Jézus megkezdte messiási művét, Mária nem követte őt, hanem otthon maradt Názáretben.

¹⁶ vö. Út a Kármel hegyére. II,3.4-6

¹⁷ Lk 2,52

¹⁸ Lk 2,48-50

¹⁹ vö. Mt 11,27

²⁰ LG 58

²¹ vö. Mk 3,31-35

²² Lk 11,27

Mondhatjuk, hogy ennek az ismeretlen asszonynak a szavai emelték ki Máriát addigi rejtettségéből.

Ezek a szavak, legalább egy pillanatra, felvillantották a tömeg előtt Jézus gyermekségének evangéliumát. Ez az az evangélium, amelyben Mária mint anya van jelen, mint aki Jézust méhében hordta, a világra hozta és anyai szeretettel gondozta: a tápláló anya tehát, akire ez az asszony a tömegeből felhívja a figyelmet. *Ez által az anyaság által Jézus – a Magasságbeli Fia²³ – valóban az ember fia. „Test”, mint minden ember: „Ige, aki testté lett”.²⁴ Test és vér Máriából!²⁵*

Az asszony áldására, mely test szerinti édesanyjának szólt, Jézus sajátosan válaszolt: „Hát még azok milyen boldogok, akik hallgatják az Isten szavát, és hűségesek is maradnak hozzá”.²⁶ A testi anyaság helyett arra a titokzatos lelki kötődésre akar itt rámutatni Jézus, amely Isten szavának hallásából és követéséből ered.

Ugyanez az utalás a lelki javak területére még jobban kitűnik Jézusnak egy másik válaszából, melyet a szinoptikusok jegyeztek fel. Amikor Jézusnak jelentették, hogy „kinn állnak anyád és rokonaid, és látni szeretnének”, ő ezt válaszolta: „Az én anyám és az én testvéreim azok, akik hallgatják és megtartják Isten igéjét”.²⁷ Ezt akkor mondta, amikor „végighordozta tekintetét a körülötte ülőkön” – olvassuk Márknál,²⁸ Máténál pedig amikor „kitárta tanítványai felé karját”.²⁹

Ezek a kijelentések összefüggnek azzal a válasszal, amelyet a tizenkét éves Jézus adott Máriának és Józsefnek, miután harmadnapra rátaláltak a jeruzsálemi templomban.

Amikor Jézus elhagyta Názáretet, és nyilvános működését megkezdte egész Palesztinában, csakis és kizárólag azzal foglalkozott, „ami az Atyáé”.³⁰ Hirdette az országot, az „Isten országát” és „az Atya dolgait”. Ezek új perspektívát és értelmet adnak mindennek, ami emberi, így az emberi célokra és feladatokra vonatkozó kapcsolatoknak is. Ebben az új dimenzióban a testvériség is más jelentést kap, mint a

²³ vö. Lk 1,32

²⁴ Jn 1,14

²⁵ „Krisztus igazság, Krisztus test: Krisztus igazság Mária lelkében, Krisztus test Mária méhében.” PL 46:938. (Szent Ágoston: Sermo 25,7)

²⁶ Lk 11,28

²⁷ vö. Lk 8,20-21

²⁸ 3,32-34

²⁹ 12,47-49

³⁰ vö. Lk 2,49

vér szerinti testvériség, mely azonos szülőktől való leszármazást jelent. Sőt Isten országának keretében, Isten atyaságának fényében még az „anyaság” is más jelentést kap. A Lukácsnál található szavakkal Jézus az anyaságnak ezt az új jelentését tanítja.

Eltávolodik ezzel attól, aki az anyja, a test szerinti anyja? Ott akarja hagyni őt a rejtettség árnyékában, melyet Mária maga választott? Még ha a szavak hangzása szerint így is tűnne, hangsúlyoznunk kell, hogy az az új és másfajta anyaság, amelyről Jézus tanítványainak beszél, különös módon éppen Máriára vonatkozik. Nemde Mária az első azok között, akik „Isten szavát hallgatják és megtartják”? És nem rá vonatkozik mindenekelőtt Jézusnak az a válasza, amelyet a tömegből felkiáltó asszony áldásként mondott szavaira adott? Kétségtelen, hogy Mária a legméltóbb ezekre az áldó szavakra már csak azért is, mert test szerint Jézus édesanyja lett (boldog a méh, amely kihordott, és az emlő, amelyet szoptál), de főként azért, mert a híradás első pillanatában elfogadta az Úr szavát, mert hitt neki, mert Isten iránt engedelmes volt, mert a szavakat „megőrizte” és „szívében gyakran elgondolkodott rajtuk”,³¹ és egész életével meg is valósította azokat. Ezért mondhatjuk: a Jézustól hallott dicséret egyáltalán nincs ellentétben – a látszat ellenére sem – azzal, amit az ismeretlen asszony fejezett ki, hanem a kettő pontosan Szűz Máriában találkozik, aki egyedül nevezte magát az „Úr szolgálójának”.³² Ha igaz, hogy „boldognak hirdeti őt minden nemzedék”,³³ elmondhatjuk, hogy az az ismeretlen „asszony a tömegből” volt az első, aki, bár nem tudatosan, de elsőként erősítette meg a Magnificat próféta sorát, elindítván ezáltal a Magnificat énekét minden századokra.

Ha Mária hite révén az örök Fiú testi anyja lett, akit a Szentlélek erejében az Atyától kapott szüzességének sértetlenségében, akkor ugyanabban a hitben felfedezte és elfogadta az anyaságnak azt a másik dimenzióját is, melyet Jézus messiási küldetése során kinyilatkoztatott. Elmondhatjuk, hogy az anyaságnak ez a fogalma már kezdettől, azaz fiának fogantatása és születése pillanatától Mária sajátja volt. Ettől fogva volt az, „aki hitt”. De amikor szemei előtt és lelkében feltárult fia messiási küldetése, önmagától vált egyre nyitottabbá arra az „új” anyaságra, amely az ő, fia melletti szerepét feltárta. Nemde már kezdetben, azaz a hírüladás idején kimondta: „Íme az Úr szolgáló leánya; legyen nekem a te igéd szerint”?³⁴ Mária egyre jobban és átfogóbban hallotta azt az ígét, egyre világosabbá vált előtte – oly mértékben, „mely

³¹ vö. Lk 1,38.45; 2,19.51

³² Lk 1,38

³³ vö. Lk 1,48

³⁴ Lk 1,38

meghalad minden értelmet”³⁵ – az élő Isten kitárulkozása. Bizonyos értelemben így vált fiának első „tanítványává” az anya, Mária, akinek először szólt: Kövess engem”, előbb, mint az apostoloknak vagy bárki másnak.³⁶

vö. Lk 2,51

26. Az Egyház, amelyet Krisztus az apostolokra épített, pünkösdkor ébredt tudatára Isten nagy tetteinek, amikor az utolsó vacsora termében összegyűlve „mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket.”³⁷ Ebben a pillanatban indult el az Egyház a hitnek azon az útján, mely emberek és népek történetén átvezető zarándokút. Tudjuk, hogy ennek az útnak a kezdeténél jelen van Mária, ott látjuk őt az apostolok között, az utolsó vacsora termében, „amint imádkozik és esdekel az ajándékért: a Szentlélekért”.³⁸

Ám az ő hitbéli útja bizonyos értelemben hosszabb volt. A Szentlélek már leszállt reá, kinek ő az angyali üdvözetkor hűséges jegyese lett, mert az igaz Isten örök szavát elfogadta, „értelmével és akaratával teljesen meghódolt a kinyilatkoztató Isten előtt”,³⁹ és ezért válaszolta az angyalnak: „Íme, az Úr szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint.” Máriának – kit az utolsó vacsora termében imádkozva látunk – a hitbéli útja hosszabb, mint az ott egybegyűltéké: Mária „előttük” halad és „megelőzi” őket⁴⁰ A jeruzsálemi pünkösöd nemcsak a kereszthalállal készítettet elő, hanem már az angyali üdvözet által is. Az utolsó vacsora termében egymásba torkollik Mária és az Egyház hitének útja. Milyen módon?

Azok között, akik az utolsó vacsora termében állhatatosan imádkoztak és felkészültek arra, hogy „az egész világra” elmenjenek a Szentlélek vétele után, voltak egyesek, akiket Jézus maga hívott, amikor Izraelben megkezdte működését. Tizenegyet közülük apostolokká rendelt, és nekik adta át azt a küldetést, amelyet magától az Atyától kapott: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket”.⁴¹ Negyven nappal később, az Atyához való visszatérése előtt, hozzáfűzte: „amikor leszáll rátok a Szentlélek, erő tölt el benneteket és tanúim lesztek... egész a

³⁵ vö. Ef 3,19

³⁶ vö. Jn 1,43

³⁷ ApCsel 2,4

³⁸ LG 59.

³⁹ vö. DV 5.

⁴⁰ vö. LG 63.

⁴¹ Jn 20,21

föld végső határáig”.⁴² Az apostoloknak ez a küldetése akkor kezdődött, amikor Jeruzsálemben az utolsó vacsora terméből kiléptek. Megszületett az Egyház, és növekedni kezdett azáltal, hogy Péter és a többi apostol tanúbizonyságot tett a megfeszített és föltámadt Krisztusról.⁴³

Mária nem kapta meg közvetlenül ezt az apostoli küldetést, nem volt azok között, kiket Jézus megbízott, hogy az egész világra elmenve, minden embert tanítványává tegyenek.⁴⁴ De ott volt a teremben, ahol az apostolok arra készültek, hogy átvegyék a Szentléleknek, az igazság lelkének ezt a küldetését. Ő ott volt velük. Állhatatos volt közöttük az imában mint „Jézus anyja”,⁴⁵ azaz, mint a megfeszített és föltámadt Krisztus anyja. Az első kis közösség, melynek tagjai hittel tekintenek fel „Jézusra, az üdvösség szerzőjére”,⁴⁶ tudta, hogy Jézus Mária fia volt és Mária Jézus anyja, és hogy ő Fogantatásának és születésének első percétől fogva Jézus misztériumának különleges tanúja volt, tanúja annak a titoknak, amely szemek előtt a kereszten vált ismeretessé és a föltámadásban nyert megerősítést. Az Egyház tehát kezdettől fogva Jézus által nézett Máriára, mint ahogyan Mária által Jézusra. Ő volt az Egyház számára akkor (s azóta is) Jézus gyermekségének, názáreti rejtett életének egyedüli tanúja, hiszen „mindent emlékezetébe vésett, amit mondtak, és szívében gyakran elgondolkodott rajtuk”.⁴⁷

Abban az időben és mindenkor az Egyház úgy tekintette Máriát, mint „aki boldog, mert hitt”: elsőként hitt. A hírüladás és fogantatás percétől, a betlehemi istállóban való születés órájától kezdve Mária lépésről lépésre követte Jézust a hit anyai zarándokútján. Évről évre követte őt názáreti rejtett életében, sőt még akkor is követte, amikor külsőleg elváltak, mert Jézus Izraelben kezdett „működni és tanítani”;⁴⁸ követte őt egészen a Golgotán történt tragikus eseményekig. Akkor azonban, amikor Mária az Egyház kezdetekor az apostolokkal a jeruzsálemi utolsó vacsora termében tartózkodott, megerősödött a hite, amely az angyali üdvözlés szavaiból született. Az angyal akkor azt mondta neki: „Gyermekeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod nevezni. Fiad nagy lesz és... uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége”. A kálváriai események ezt az ígéretet homályba vonták, de Mária hite a keresztnél sem aludt ki. Ő ott is az volt (miként

⁴² ApCsel 1,8

⁴³ vö. ApCsel 2,31-34; 3,15-18; 4,10-12; 5,30-32

⁴⁴ Mt 28,19

⁴⁵ ApCsel 1,13-14

⁴⁶ vö. LG 9.

⁴⁷ Lk 2,19; vö. 2,51

⁴⁸ vö. ApCsel 1,1

Ábrahám), aki „a remény ellenére is reménykedve hitt”.⁴⁹ És íme a föltámadás után a remény levette a fátyolt, megmutatta igaz arcát, és az *ígéret*ek kezdtek valóra válni. Jézus, mielőtt visszatért volna az Atyához, ezt mondta apostolainak: „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket... s én veletek vagyok mindennap a világ végéig”.⁵⁰ Így beszélt az, aki föltámadásával bizonyította a halál feletti győzelmét, mint annak az országnak uralkodója, amelynek az angyal ígérete szerint „nem lesz vége”.

Szent II. János Pál pápa: Catechesi tradendae

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez korunk hitoktatásáról

vö. Lk 2,51; vö. Lk 2,52

73. Mária a tanítványok Anyja és mintaképe

Bárcsak kiesdené mindezt számunkra a pünkösdi Szűzanya! Ő különleges kiválasztottsága folytán felügyelt arra, hogy Jézus növekedjék „bölcességben, korban és kedvességben” (vö. Lk 2,52). Az örök Fiú, aki az Atya Egyszülötte, és teljes igazsággal és kegyelemmel, Mária ölében, majd később rejtett názáreti élete folyamán Máriától ismerte meg emberi megismerésével a Szentírást és a választott nép történelmében Isten üdvözítő tervét. Az ember Krisztust Mária tanította az Atya imádására,⁵¹ ugyanakkor Mária volt az első tanítványa Krisztusnak. Legelőször, amikor a gyermek Jézust megtalálták a templomban, olyan tanítást kapott tőle, amit szívébe zártan őrzött (vö. Lk 2,51); de leginkább azért első a tanítványok között, mert senki nem fogható hozzá abban, ahogy „tanulékony volt Istennel szemben” (vö. Jn 6,45). „Anyja és tanítvány egyszerre” – mondja róla Szent Ágoston, és hozzáteszi, hogy Mária számára több volt Krisztus tanítványának, mint anyjának lenni.⁵² Nem véletlen, hogy a Szinódus folyamán így nevezték Máriát: „Élő Katekizmus, hitoktatók anyja és példaképe.” Bárcsak adná meg a jelenlevő Szentlélek a Boldogságos Szűz Mária közbenjárására, hogy az Egyház eddig soha nem látott lendületet nyerjen a hitoktatásban! Olyan nagy szükségünk volna erre! Mert akkor az Egyház a kegyelem mostani idejében valóban végre tudná hajtani a Mestertől kapott általános és visszavonhatatlan

⁴⁹ Róm 4,18

⁵⁰ Mt 28,19-20

⁵¹ vö. Jn 1,14; Zsid 10,5; STh111,12,2.

⁵² PL 46,937 (Sermo 25,7)

parancsot: „Elmenvén tanítsatok minden népet.”

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris custos

II. János Pál pápa apostoli buzdítása Szent József személyéről, valamint Jézus Krisztus és az egyház életében kifejtett tevékenységéről

Lk 2,43; Lk 2,46-47; Lk 2,48; Lk 2,49-50

Jézus a templomban

15. Az angyali üdvözlés óta Máriával együtt bizonyos módon József is részese annak a Istennél öröktől fogva elrejtett titoknak, amely végül is testet öltött:

„Az Ige testté lett és közöttünk élt” (Jn 1,14). Emberek között élt, élettere a *názáreti Szent Család* volt, egy a kis galileai városka sok családjá közül, egy Izrael földjének számos családjá között. A gyermek Jézus ott „növekedett és erősödött. Bölcsesség töltötte el és Istennek kedve telt benne” (Lk 2,40). Az evangéliumok néhány szóban foglalják össze a *„rejtett” élet hosszú időtartamát*, mely alatt Jézus messiási küldetésére készült. Egyetlen pillanat kivétel e rejtettség alól, amelyet *Lukács evangéliuma* ír le: *az a húsvét Jeruzsálemben, amikor Jézus tizenkét éves volt.*

Jézus ifjú zarándokként vett részt Máriával és Józseffel ezen az ünnepen. „Az ünnepnapok elteltével hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt, anélkül, hogy szülei tudták volna” (Lk 2,43). Egy nap elteltével vették észre eltűnését, és elkezdtek keresni „a rokonok és ismerősök között”. „Három nap múlva megtalálták a templomban, ott ült a tanítók között, hallgatta és kérdezgette őket. Akik csak hallgatták, csodálkoztak okosságán és feleletein (Lk 2,46-47). Mária megkérdezte: „Gyermekem, miért tetted ezt velünk? *Atyád és én bánkódva kerestünk*” (Lk 2,48). Jézus válasza azonban olyan volt, hogy egyikük sem értette, mit is akar mondani vele. Ezt mondta: „Miért kerestetek? Nem tudátok, hogy *nekem Atyám dolgaiban kell fáradoznom?*” (Lk 2,49-50).

Ezt a választ hallotta József, akit Mária éppen az előbb „Jézus atyjának” nevezett. Valóban mindenki így beszélt és így is gondolta: Jézust „József fiának tartották” (Lk 3,23) az emberek. Mindazonáltal Jézus templombeli válasza a „feltételezett apának” bizonyára emlékezetébe idézte, amit egy éjszaka, tizenkét évvel azelőtt hallott: „József, ... ne félj magadhoz venni feleségül Máriát, mert *a gyermek, akit méhében hord,*

a Szentlélektől van.” Már attól fogva tudta, hogy Isten titkának őrzője és letéteményese, a tizenkét éves Jézus pedig éppen ezt a titkot idézte emlékezetébe: „Atyám dolgaiban kell fáradoznom.”

Lk 2,51; Lk 2,52

Jézus élete és neveltetése Názáretben

16. Jézus József felügyelete alatt növekedett és gyarapodott „bölcességben, korban és kegyelemben” (Lk 2,52) a Szent Család körében. József kapta azt a magasztos feladatot, hogy Jézust felnevelje, vagyis: táplálja, öltöztesse, oktassa a Törvényre és egy mesterségre, amint ez az apa saját föladata.

Az eucharisztikus áldozatban az Egyház tisztelettel emlékezik meg „elsősorban a dicsőséges, mindenkor Szűz Máriáról, valamint Szent Józsefről”,⁵³ mert ő „azt táplálta, akit a hívők az örök élet kenyereként kell, hogy magukhoz vegyenek”.⁵⁴

Jézus a maga részéről „engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51), és „szülei” figyelmes gondoskodását tisztelettel, odaadással viszonzta. Ezzel akarta megszentelni a család kötelességeit, valamint a munkát, amelyet József oldalán végzett.

Lk 2,51

22. *A názáreti család életében ennek a szeretetnek mindennapos kifejezője a munka. Az evangéliumi elbeszélés közli, hogy az a munka, amellyel József a család megélhetését biztosította, az ácsmesterség. E mögött az egyszerű szó mögött rejtőzik József egész felnőtt élete. Jézus számára ezek a rejtett élet évei, melyekről az evangélista a templomi esemény után ennyit mond: „Ezután visszatért velük Názáretbe, és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51). Ez az „alávetettség”, vagyis Jézus engedelmissége a názáreti házban, Jézusnak József munkájában való részvételét is jelenti. Ő, akit az „ács fiának” tartottak, vélt atyjától megtanulta az ácsmesterséget. Amiként a názáreti család az üdvösség és szentség rendjében az emberi családok példaképe, hasonlóképpen elmondhatjuk ezt Jézus munkájáról is, melyet József, az ács oldalán végzett. Korunkban az Egyház azzal kívánta kiemelni ennek a jelentőségét, hogy május hó első napjára helyezte munkás Szent József liturgikus emléknapját. Az evangéliumban nagy becsületnek örvend az emberi munka, különösen ha azt kézzel*

⁵³ vö. Római misekönyv, I. eucharisztikus ima

⁵⁴ Szentszéki Rítuskongregáció, Quemadmodum Deus dekrétum (1870. december 8.): idézet helye, p. 282.

végezték. A munka együtt lépett be a Megtestesülés misztériumába Isten Fiának emberségével, sőt sajátos módon részesült a megváltásból. József, munkapadjának köszönhetően, amelyen Jézussal együtt végezte tevékenységét, az emberi munkát is közelebb vitte a megváltás titkához.

Szent II. János Pál pápa: Christifideles laici

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a világi hívőknek az Egyházban és a világban betöltött hivatásáról és küldetéséről

Lk 2,52

A fiatalok az Egyház reménysége

46. A szinódus különös *figyelmet* akart szentelni a *fiataloknak*. És méltán. A világ sok népében ők alkotják a lakosság felét, s gyakran e nemzeteken belül Isten népének is a felét adják. A fiatalok már ebből a szempontból is rendkívüli erőt képeznek, és *nagy kihívást* jelentenek az *Egyház jövője számára*. A fiatalokban látja ugyanis az Egyház az előtte álló, jövőbe vezető utat, és bennük találja meg a vidám fiatalság képét és fölhívását, amellyel Krisztus Lelke állandóan gazdagítja. A Zsinat ilyen értelemben mondta az ifjúságról: „Ők az Egyház reménysége”.⁵⁵

Az egész világ fiataljaihoz 1985. március 31-én intézett levélben olvassuk a következőket: „Az Egyház az ifjúságra tekint, sőt: az Egyház bizonyos formában az ifjúságban *önmagát látja* valamennyiőtökben és mindegyikőtökben külön-külön is. Ez így van kezdet óta, az apostolok korától fogva. Ezt igazolja főként Szent János levele: „Írok nektek, ifjak, mert legyőztétek a gonoszt. Írtam nektek, kedves gyermekek, mert megismertétek az Atyát... Írtam nektek, ifjak, mert *erősek vagytok*, az Isten tanítása *bennetek van*” ... A mi generációnkban, a Krisztus utáni második évezred végén is, az ifjúságban szemléli *önmagát* az Egyház.”⁵⁶

A fiatalokat nem szabad csupán az Egyház lekipásztori gondoskodásának tárgyaként szemlélni; valójában aktív alanyok, az *evangelizáció* és a *társadalmi megújulás tevékeny résztvevői*, és erre biztatni kell őket.⁵⁷ A fiatalság az „én” és az „életterv” *fölfedezésének* különösen intenzív ideje; ez a *növekedés ideje*, amikor

⁵⁵ II. Vatikáni zsinat, Gravissimum Educationis kezdetű dekrétum a keresztény nevelésről, 2.

⁵⁶ II. János Pál, Apostoli levél a világ összes fiataljához a „Fiatalság Nemzetközi Éve”

⁵⁷ vö. Propositio 52.

„gyarapodni” kell „bölcességben és korban, s Isten és emberek előtti kedvességben” (Lk 2,52).

Amint a szinódusi atyák mondták: „A fiatalok rendkívül fogékonyak az igazságosság, az erőszakmentesség és a béke értékeire. Szívük nyitott a testvériségre, barátságra, szolidaritásra. Igen erősen hatnak rájuk az életminőséggel és a természet megőrzésével kapcsolatos ügyek. Tele vannak azonban nyugtalansággal, csalódásokkal, a világtól való félelemmel és szorongással, és az állapotuknak megfelelő kísértésekkel.”⁵⁸

Az Egyháznak törekednie kell arra, hogy újjáéledjen benne az a kiválasztó szeretet, amelyet Jézus az evangéliumi ifjú iránt tanúsított: „Jézus rátekintett és megszerette őt” (Mk 10,21). Ezért az Egyház fáradhatatlanul hirdeti Jézus Krisztust; hirdeti evangéliumát, mint az egyetlen és túláradó bőségű feleletet a fiatalok mélyből fakadó vágyaira, s mint személyes csatlakozásra fölszólító buzdítást („és jöjj, kövess engem” Mk 10,21), ami Jézusnak az Atya iránt érzett fiúi szeretetéből és az emberiségért vállalt üdvözítő küldetéséből való részesedést jelenti.

Az Egyháznak és a fiataloknak kölcsönösen sok mondanivalója van egymás számára. Ez a párbeszéd, amelyet nagy szeretettel, világosan, bátran kell vezetni, segíteni fogja a nemzedékek találkozását és kölcsönös közeledését; ez az Egyház és a társadalom számára a gazdagság és a fiatalság forrása lesz. A Zsinat a fiatalokhoz intézett üzenetében kijelenti: „Az Egyház bizalommal és szeretettel tekint rátok... Az Egyház a világ igazi fiatalsága... Nézzetek rá, és fedeztétek föl rajta Krisztus vonásait.”⁵⁹

Szent II. János Pál pápa: Vita consecrata

II. János Pál pápa szinodus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz a szerzetesrendekhez és szerzetesi kongregációkhoz, az apostoli élet társaságaihoz, a világi intézményekhez és minden hívőhöz az Istennek szentelt életről és annak küldetéséről az Egyházban és a világban

vö. Lk 2,49

Krisztushoz hasonlóan az Isten országának szentelve

⁵⁸ Propositio 51.

⁵⁹ II. Vatikáni zsinat, Nuntii, A fiatalokhoz (1965. december 8.): AAS 58 (1966) 18 (francia nyelvű szöveg).

22. Az Istennek szentelt élet a Szentlélek készítésére „kifejezettebben követi és az Egyházban mindig láthatóvá teszi”⁶⁰ azt az életformát, melyet Jézus, akit országáért az Atya megszentelt és a világba küldött, magára vállalt és az Őt követő tanítványok számára meghatározott (vö. Mt 4,18--22; Mk 1,16--20; Lk 5,10--11; Jn 15,16). Jézus Istennek-szenteltsége világosságánál minden szentség forrásának, az Atyának kezdeményezésében fedezhetjük föl az Istennek szentelt élet ősforrását. Ugyanis Jézus maga az, akit „Isten fölkent Szentlélekkel és erővel” (ApCsel 10,38), „akit az Atya megszentelt és a világba küldött” (Jn 10,36). A Fiú magához ölelve az atyai konszekrációt, viszonzásul Neki szenteli magát az emberekért (vö. Jn 17,19): tiszta, engedelmes és szegény élete az Atya tervével való gyermeki és tökéletes azonosulásának kifejeződése (vö. Jn 10,30; 14,11). Tökéletes önátadása földi élete minden mozzanatának a megszentelő Istennek-szenteltség jelentését adja.

Ő az engedelmisség maga, aki nem azért szállt alá az égből, hogy a saját akaratát tegye, hanem annak akaratát, aki Őt küldte (vö. Jn 6,38; Zsid 10,5.7). Egész életmódját és cselekvési stílusát az Atya kezébe helyezi (vö. Lk 2,49). Gyermeki engedelmisséggel magára veszi a szolgálai állapotot: „Kiüresítette magát, és olyan lett, mint egy rabszolga, ... és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” (Fil 2,7--8) Az Atya iránti engedelmisségben Krisztus – jóllehet elismeri és védelmezi a házastársi élet méltóságát és szentségét – szűzi életet él, és így föltárja a szüzesség nagy értékét és titokzatos lelki termékenységét. Az Atya tervével való azonosulása nyilatkozik meg szegénységében is: „Ő, aki gazdag volt, értetek szegénnyé lett, hogy titeket szegénysége által gazdaggá tegyen.” (2Kor 8,9) Tökéletes szegénysége mutatkozik meg abban, hogy mindenét az Atyának ajándékozza.

Az Istennek szentelt élet élő emlékezés Jézus élet- és cselekvésmódjára, arra, ahogyan a megtestesült Ige az Atya és a testvérek színe előtt viselkedett. Az Istennek szentelt élet ugyanis az Üdvözítő életének és tanításának eleven hagyománya.

vö. Lk 2,49

Krisztus tanúi a világban

25. A húsvéti misztériumból ered a *missziós karakter*, az egész egyházi élet egyik jellegzetes dimenziója, mely az Istennek szentelt életben egész különlegesen valósul meg. Elmondhatjuk ugyanis – a szó szoros értelmében a pogányok között misszionáló intézmények karizmájától függetlenül --, hogy *a missziós, azaz küldetés-karakter az Istennek szentelt élet minden formájának lényegéhez tartozik*. Amilyen

⁶⁰ LG 44.

mértékben éli az Istennek szentelt személy azt az életet, mely kizárólag az Atyának van szentelve (vö. Lk 2,49; Jn, 4,34), s melyet Krisztus magához ragadott (vö. Jn 15,16; Gal 1,15--16) és a Szentlélek lelkesít (vö. Lk 24,29; ApCsel 1,8; 2,4), annyira hatékonyan működik együtt az Úr Jézus küldetésével (vö. Jn 20,21) és vesz részt intenzíven a világ megújításában.

Az Istennek szentelt személyek első apostoli feladata önmagukra irányul és azáltal teljesítik, hogy kitárják szívüket a Szentlélek működése előtt. Tanúságtételük az egész Egyházat emlékezteti arra, hogy az első helyen az ingyenes istenszolgálat áll, melyet Krisztusnak a Szentlélek által szétosztott kegyelme tesz lehetővé. Hirdetik a világnak az Atyától eredő békét, a Fiú önátadását, és a Szentlélek gyümölcsének örömét.

Az Istennek szentelt személyek elsősorban akkor válnak misszionáriussá, ha egyre inkább tudatosítják, hogy Isten kiválasztotta és meghívta őket, ezért teljesen neki kell élniük, s mindent, amijük csak van, önmagukat is föl kell áldozniuk, és meg kell szabadulniuk mindentől, ami akadályozza szeretetből fakadó válaszuk tökéletességét. Ily módon *Krisztus hiteles jelévé válhatnak a világban*. Életstílusuknak is ki kell fejeznie az eszményt, melynek követését vállalták, s Isten élő jeleivé és az evangélium ékesszóló – bár gyakran hallgatag – hirdetésévé kell válniuk. Az Egyháznak mindig, de különösen a mai, gyakran szekularizált, de a jelek nyelvére érzékeny kultúrákban törekednie kell arra, hogy *jelenléte a mindennapokban láthatóvá váljék*. Ebben az értelemben az Egyház joggal vár jelentős szolgálatot az Istennek szentelt személyektől, akik arra hivatottak, hogy minden helyzetben konkrét tanúságot tegyenek Krisztushoz tartozásukról.

Mivel a szerzetesi ruha az Istennek szenteltség, a szegénység és egy meghatározott szerzetesi családhoz tartozás jele, a szinódusi atyákkal együtt nyomatékosan ajánlom a szerzeteseknek, hogy a kornak és a helynek megfelelő szerzetesi habitust viseljenek.⁶¹ Ahol az apostolkodás megkívánja, viselhetnek a hagyománynak és saját intézményük szabályainak megfelelő, illendő polgári ruhát is, olyan jelvényel, ami fölismerhetővé teszi Istennek szenteltségüket.

⁶¹ vö. 25. javaslat; PC 17.

Azoknak az intézményeknek, melyeknek eredetileg, illetve konstitúcióik szerint nincs saját szerzetesi ruhájuk, gondoskodniuk kell arról, hogy a tagjaik öltözködése egyszerűség és méltóság tekintetében megfeleljen hivatásuk természetének.⁶²

XVI. Benedek pápa: Verbum domini

XVI. Benedek pápa Szinódus utáni apostoli buzdítása Isten szaváról az egyház életében és küldetésében a püspököknek, a klérusnak, az Istennek szentelt személyeknek és a laikus hívőknek

Lk 2,52

12. A patrisztikus és középkori hagyomány, amikor a „Szó krisztológiáját” szemlélte, megdöbbenő kifejezést használt: az Ige lerövidítette önmagát,⁶³ „Az egyházatyák a görög ószövetségi szövegben találtak egy szót Izaiás prófétánál, amit azután Szent Pál is idéz annak bizonyosságként, hogy Isten új útjait mennyire előre hirdették már az Ószövetségben. Ott ezt olvasták: »Isten rövidde tette a Szavát, lerövidítette azt « (Iz 10,23; Róm 9,28) (...) A Fiú maga a Szó, Ő a Logosz: az örök Szó kicsinyke lett - oly kicsi, hogy elfért egy jászolban. Csecsemővé lett, hogy a Szó számunkra elviselhető legyen”.⁶⁴ Ezután a Szó nem csupán hallható, nem csupán hangja van, most a Szónak már arca is van, akit tehát láthatunk: a Názáreti Jézus.⁶⁵ Az evangéliumok elbeszélését követve látjuk, hogyan mutatkozik meg Jézus embersége páratlan mivoltában épp Isten Szavával kapcsolatban. Ő ugyanis a maga tökéletes emberségében percről percre megvalósítja az Atya akaratát; Jézus hallja az Atya hangját, és egész mivoltával engedelmeskedik; ismeri az Atyát és megtartja az Ő szavát (vö. Jn 8,55); elmondja nekünk az Atya dolgait (vö. Jn 12,50); „a szavakat, melyeket nekem adtál, én átadtam nekik” (In 17,8). Így tehát Jézus megmutatja, hogy az isteni Logosz adja nekünk magát, de az új Ádámot is, az igaz embert, aki minden pillanatban az Atya akaratát teszi, nem a sajátját. Ő „növekedett bölcsességben, korban és kegyelemben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,52). Tökéletesen hallja, megvalósítja magában és közli velünk az Isteni Szót (vö. Lk 5,1). Végül Jézus küldetése a húsvéti misztériumban teljeseedik be: ekkor ott állunk a „kereszt szava” előtt (1Kor 1,18). Az Ige elnémul, halotti lesz a csönd, mert „kimondta magát” az elnémulásig, nem tartogatva már semmit, amit közölnie kellett

⁶² vö. 25. javaslat.

⁶³ »Ho Logos pachynetai (vagy brachynetai)«. Vö. Órigenes: Peri Archon, I,2,8: SC 252,127–129.

⁶⁴ XVI. Benedek pápa: Predigt am Hochfest der Geburt des Herrn (24. XII. 2006) in: AAS 99 (2007), 12.

⁶⁵ vö. Záróüzenet, II, 4–6.

volna. Az egyházatyák szemlélve e misztériumot, Isten anyja ajkára adják e szavakat: „Szótlan az Atya Szava, aki megteremtett mindent, ami szól; élettelenül hunytak ki annak szemei, akinek szavára és intésére mozog minden, ami él”.⁶⁶ Itt valóban a „legnagyobb” szeretetet tanúsították irántunk, azt, amely odaadja életét a barátaiért (vö. Jn 15,13)-

E nagy misztériumban Jézus úgy mutatkozik, mint az Új és Örök Szövetség Szava: Isten szabadsága és az ember szabadsága véglegesen találkozott az Ő megfeszített testében, egy feloldhatatlan és örök érvényű szövetségben. Az utolsó vacsorán az Eucharisztia alapításakor maga Jézus beszélt az Ő vére ontásában megkötött „új és örök szövetségről” (vö. Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20), amikor úgy mutatkozott, mint a fölládozott igaz bárány, akiben beteljesedik a rabszolgaságból való végső szabadulás.⁶⁷

A föltámadás fényességes misztériumában a Szó e hallgatása a maga hiteles és végső jelentésében mutatkozik meg. Krisztus, Isten megtestesült, megfeszített és föltámadott Szava mindenek ura; ő a Győztes, a mindeneket ítélő Pantokrátor, és őbenne így mindenek örökre össze lettek foglalva (vö. Ef 1,10). Krisztus tehát „a világ világossága” (Jn 8,12), az a világosság, mely „a sötétségben világít” (Jn 1,5), s amelyet a sötétség nem tudott legyőzni (vö. Jn 1,5). Most értjük meg egészen a 119. zsoltárt: „Lámpás a lépéseimnek a te szavad, világosság az én utamon” (105. v.); ez a föltámadott Szó a végső világosság a mi utunkon. A keresztények kezdettől fogva tudatában voltak annak, hogy Krisztusban Isten Szava személyként van jelen. Isten Szava az az igaz világosság, amelyre az embernek szüksége van. Igen, a föltámadásában Isten Fia úgy kelt föl, mint a világ Világossága. Most ha Ővele és Őáltala élünk, a világosságban élhetünk.

vö. Lk 2,51

87. A Szinódust előkészítő és a Szinóduson megfogalmazott dokumentumokban szó volt a Szentírás hívő és gyümölcsöző olvasásának különböző módszereiről. A legnagyobb figyelem mégis a lectio divinára irányult, mely valóban „képes föltárni a hívő előtt Isten Szavának kincstárát, de a találkozást is létre tudja hozni Krisztussal, az élő isteni Szóval.”⁶⁸ Szeretném ezért röviden fölidézni a lectio divina fontosabb lépéseit: a szöveg olvasásával, a lectióval kezdődik, mely fölveti a szöveg hiteles megismerésének a kérdését: mit mond a bibliai szöveg önmagában? Enélkül az a

⁶⁶ Maximus Confessor: Mária élete, 89.

⁶⁷ vö. XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis szinódus utáni buzdítás. (22. II. 2007), 9–10: AAS 99 (2007), 111–112.

⁶⁸ Záróüzenet. III,9.

veszély fenyeget, hogy a szöveg mentségül szolgál arra, hogy soha ne lépjünk ki a saját gondolatainkból. Az olvasást követi a meditáció erről a kérdésről: mit mond a bibliai szöveg nekünk? Ezen a ponton mindenkinek személy szerint, de úgy is, mint egy közösség tagja, engednie kell, hogy a szöveg megérintse őt, és kérdéseket vessen föl, hiszen nem a múltban elhangzott, hanem a jelenben hangzó szavak szólnak hozzánk. Ezután érkezünk el az oratóhoz, az imádsághoz, mely erre a kérdésre felel: mit mondunk mi az Úrnak válaszul az Ő Szavára? Az imádság, mint kérés, közbenjárás, hálaadás és dicséret, az első mód, amellyel a Szó megváltoztat minket. Végül a lectio divina a kontemplációval zárul, melyben Isten ajándékaiként az Ő szemével nézzük és ítéljük meg a dolgokat, s föltesszük magunknak a kérdést: a gondolkodás, a szív és az értelem milyen megtérését t'árja tőlünk az Úr? Szent Pál a Rómaikhoz írt levelében mondja: „Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át, hogy fölismerjétek, mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes” (12,2). A kontempláció ugyanis arra irányul, hogy megtanítsa a dolgok Isten szerinti bölcs szemlélésére, és kialakítsa bennünk „Krisztus gondolkodását” (1Kor 2,16). Isten Szava itt megítélési szempontként jelenik meg: „eleven, átható és minden kétélű kardnál élesebb, behatol a lélek és szellem, az íz és a velő gyökeréig, megítéli a szív gondolatait és érzéseit” (Zsid 4,12). És tudni kell, hogy a lectio divina csak akkor fejeződik be, amikor elérkezik az actióhoz (cselekvéshez), mely a hívő lelket arra indítja, hogy a szeretetben ajándékozza oda magát másoknak. Ezeket a lépéseket szerves egységben leginkább Isten Anyjának alakjában találjuk meg. Ő, aki minden hívő számára az Isteni Szó tanulékony befogadásának a modellje, „mindezeket megőrizte a szívében, el-elgondokodva róluk” (Lk 2,19; vö. 2,51), és megtalálta azt a mélyben rejlő középpontot, mely Isten nagy tervében összefog minden látszólag széteső eseményt, cselekedetet és dolgot.⁶⁹ Emellett szeretném fölidézni, amit a Szinódus folyamán az atyák ajánlottak a személyes szentírásolvasással kapcsolatban: ez egyben búcsúnyerési lehetőség is az olvasó vagy az elhunytak javára.⁷⁰ A búcsú gyakorlata⁷¹ magában foglalja a Krisztus végtelen érdemeiről szóló tanítást, melyeket az Egyház mint a megváltás szolgálója kezel és alkalmaz, de a szentek közösségéről szóló tanítást is tartalmazza, és elmondja, „milyen szoros egységet alkotunk Krisztusban egymással, s az egyes hívők

⁶⁹ vö. Uaz.

⁷⁰ „Teljes búcsút nyerhet az a hívő, aki a Szentírás illetékes hatóságtól jóváhagyott szövegét Isten szavának kijáró tisztelettel és lelkiolvasmányként olvassa, legalább fél óráig; a rövidebb szentírásolvasással részleges búcsú nyerhető.” (1999. július 16), 30§ 1.

⁷¹ vö. KEK 1471–1479.

természetfölötti élete mennyire javára tud válni másoknak”.⁷² Ebből a szempontból Isten Szavának olvasása segít a bűnbánat és megtérés útján, elmélyíti az Egyházhoz tartozást érzését, és bensőségesebb kapcsolatba hoz Istennel. Ahogyan Szent Ambrus mondja: „Amikor hittel kézbe vesszük a Szentírást és az Egyházzal együtt olvassuk, az ember újra Istennel sétál a paradicsomban”.⁷³

⁷² VI. Pál pápa: *Indulgentiarum doctrina* (1. I. 1967) in: *AAS* 59 (1967), 18–19. – Vö. *Epistula* 49, 3. in: *PL* 16, 1204A. – Vö. *Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció: Direktorium über die Volksfrömmigkeit und die Liturgie. Grundsätze und Orientierungen* (17. XII. 2001), 197–202: *Ench. Vat.* 20, 2638–2643.

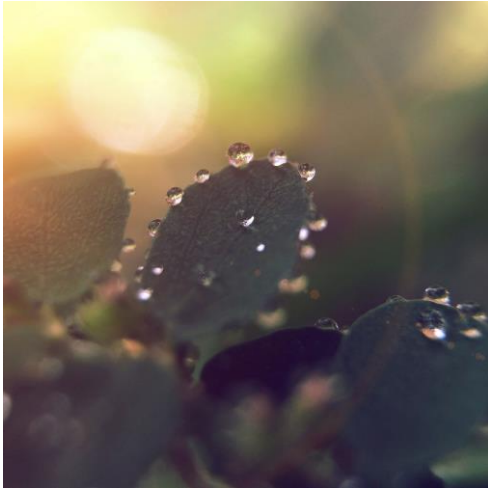
⁷³ vö. *Epistula* 49, 3. in: *PL* 16, 1204A.

2.2. Pedagógiai vonal

2.2.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

„Akik csak hallgatták, mind csodálkoztak okosságán és feleletein.”

Reményik Sándor: Az Ige



Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhitattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek,
A nyelv ma tündérvár és katakomba,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!

E drága nyelvet porrá ne törjétek,
Ne nyúljon hozzá avatatlanul
Senki: ne szaggassátok szirmait
A rózsafának, mely hóban virul.
Úgy beszéljen ki-ki magyarul,
Mintha imádkozna,
Mintha aranyat, tömjént, myrrhát hozna!

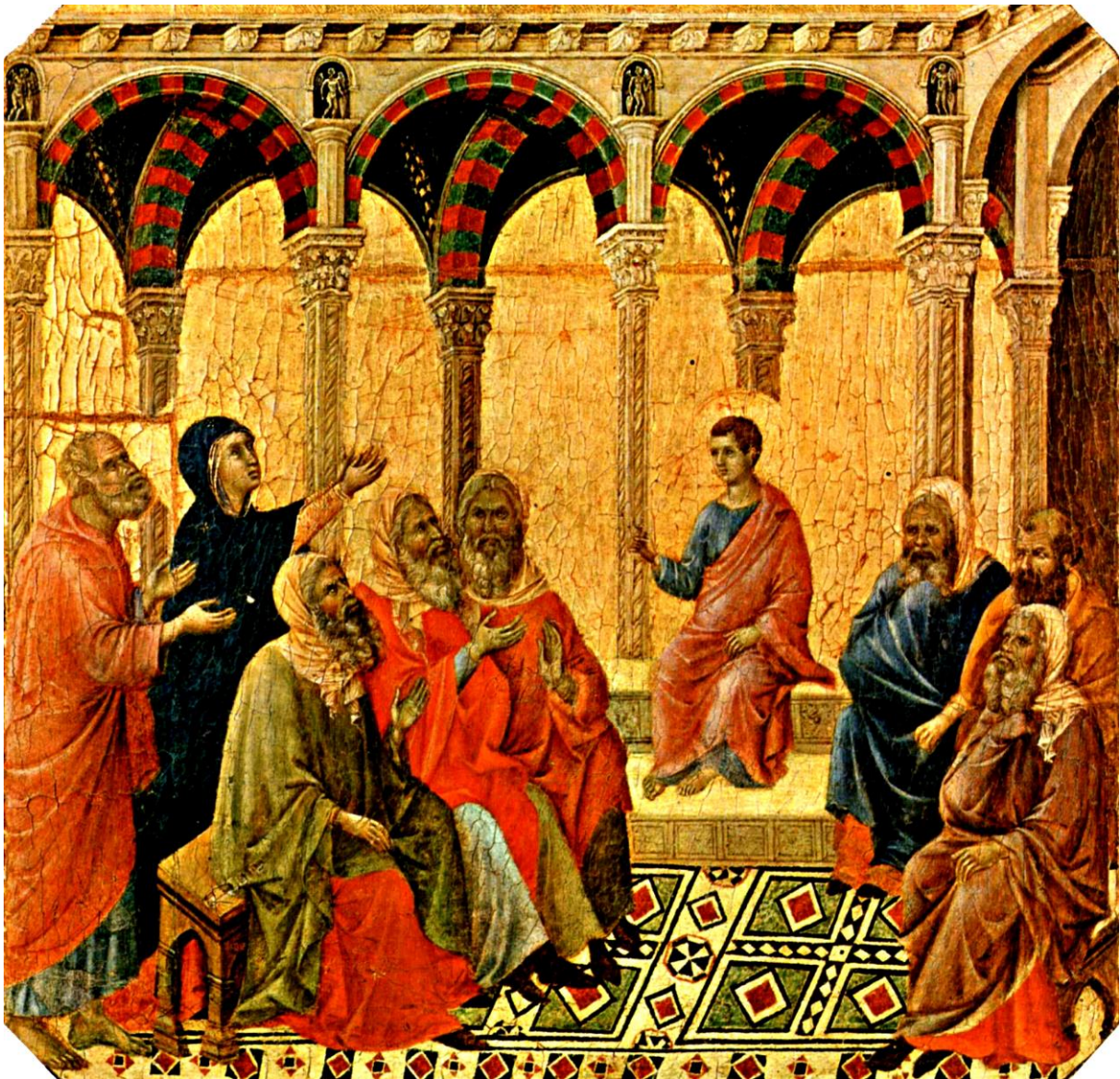
És aki költő, az legyen király,
És pap és próféta és soha más.
Nem illik daróc főpapi talárhoz,
S királyi nyelvhez koldus-dadogás.

Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
Vigyázzatok: a nyelv ma szent kehely,
Ki borát issza: *Élet* borát issza,
Előre néz s csak néha-néha vissza –
S a kelyhet többé nem engedi el!

Forrás: <https://www.istenesversek.hu/remenyik-sandor-az-ige/>

Kép forrása: <https://wallpapercave.com/morning-dew-on-leaves-wallpapers>

2.2.2. Evangéliumhoz kapcsolódó festmények



Duccio di Buoninsegna: A gyermek Jézus a templomban (1308-11)

Forrás: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Duccio_di_Buoninsegna_059.jpg



Szent Család-ikon

A kis Jézus jobbával áldást oszt, míg baljában irattekercset tart (az isteni Ige, a Logosz jelképeként).⁷⁴

Forrás: <https://www.blessedmart.com/shop/hand-painted-icons/the-holy-family/>

⁷⁴ Vö. SEIBERT, Jutta: *A keresztény művészet lexikona*, Corvina, Budapest, 2004, 215

2.3. Kérdések az evangéliumhoz

- Elcsodálkozom-e Jézus szavain, mikor az evangéliumot olvasom?
- Keresem-e kitartóan Jézus Krisztust?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk,
te ragyogó példaképnek állítod elénk a Szent Családot.
Segíts, hogy nyomukban járjunk:
gyakoroljuk a családi élet erényeit,
mindig egyek maradjunk a szeretetben,
és így atyai házában örvendezzünk örök jutalmadnak.
A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

Evangéliumhoz kapcsolódó fohász

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy minden család életét a gyengédség, a kölcsönös egymásra figyelés, a szeretet és a megbocsátás jellemezze! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz



Constantine Pankin fotója

Forrás: <https://www.colourbox.com/image/a-young-green-plant-growing-out-of-brown-soil-image-1604152>

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Ha az Atya dolgaival foglalkozunk, az egész életünket kitölti és az életünk Benne teljes lesz.
- Jézus minden családot megáldott azáltal, hogy egy családba született bele, illetve, hogy abban nőtt fel.

6. Actio, operatio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Merjek ott maradni kicsit Jézussal a templomban, hallgatva az ő szavait.
- Nekem is a mennyei Atya dicsőségére kell élnem, az Ő akaratát kell megtennem.